

E L M I C A L E T G A L À C T I C

*Propostes didàctiques*

*El xiquet de cotó en pèl*

*Elaborades per Joan Andrés i Teresa Soler*





## EL XIQUET DE COTÓ EN PÈL

### D E S C R I P C I Ó

Autora: *Maria Dolors Pellicer.*

Il·lustracions: *Josep Ferrer Pérez i Xelo Garrigós Pina.*

Edicions Bromera / Alzira, 1992

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 17

Format: 20,5x13, 64 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: el llibre, tant pel tema que tracta, com també pel vocabulari emprat, és adequat per als 9 i 10 anys. També el poden llegir les xiquetes i els xiquets de 7 i 8 anys i els adults.

### RESUM ARGUMENTAL

Aquest relat comença quan a Pepí i Serafina, un matrimoni tan ric com avariciós, se'ls presenta l'alternativa de triar entre que la seua immensa fortuna passe a l'estat, que els nebots es queden amb ella (cosa que no volen permetre de cap manera) o tindre un fill. Decidits pel fill, es troben que no saben què fer per tindre un xiquet i comencen un pelegrinatge per hipermercats, grans magatzems i d'altres llocs, cadascun d'ells és un desgavell. Per fi troben algú que els ho explica i, transcorregut el temps reglamentari, tenen un xiquet.

Però no acaben ací les seues cabòries i comencen a

capficar-se per la salut del fill. Tan preocupats estan que acabem ficant-lo dins d'una campana de vidre que el protegeix de qualsevol contacte exterior. Allí dins, compleix l'Albert divuit anys i a Pepí i Serafina se'ls acudeix que també cal tenir néts i que, per tant, cal casar el fill. Pepí i Serafina envien els seus criats a buscar la xica adequada, però les xiques, assabentades, desapareixen perquè ningú vol casar-se amb aquell xicot moll i sense substància que, a més, està tancat dins d'una campana de vidre. Solament es queda una cantant de roc que es diu Elena. La jove és capturada a la força i duta davant de Pepí i Serafina que la volen obligar a casar-se amb el seu fill. Com que Elena no es vol casar, proposa un pacte als pares d'Albert pel qual ella quedarà lliure, si en el termini de trenta dies troba el remei per a la malaltia del seu fill. Busca que buscarà, entre aventura i desventura està a punt de complir-se el temps i no troba la solució, fins que un bon dia, ficant gasolina a la moto coneix Miquel, de qui es fa molt amiga. Entre els dos acaben trobant solució a la malaltia del xiquet de cotó en pèl.

#### TEMA I INTERÉS DE LLIBRE

En la història d'Albert, *El xiquet de cotó en pèl*, l'autora ens mostra uns personatges i unes situacions que, malgrat ser grotescos i fantàstics, ens deixen entreveure algunes realitats com l'avarícia i la mesquinesa dels qui basen el seu viure diari en el poder que ofereixen els diners i que, en aquest cas, estan representats pels pares d'Albert, encara que aquests, en el fons, no siguen més que uns pobres ignorants.

Contraposada a Pepí i Serafina, Elena, més protagonista que no el mateix xiquet de cotó en pèl, representa el to de serenitat i de valor. La seua aventura, encaminada a lliurar l'Albert d'una malaltia més fictícia que real, és pre-

sentada a la manera del conte clàssic, encara que amb modificacions més d'acord amb els temps actuals. Així, en lloc de ser el xic (príncep generalment) qui ha de superar una sèrie de proves fins a poder alliberar la xica (princesa generalment), ací passa el contrari: la protagonista és la xica, que, ajudada per Miquel, aconsegueix un final feliç per a la història.

La figura d'aquests personatges i les aventures que passen, pot proporcionar un motiu per a debatre temes com l'amistat, la discriminació per motiu de sexe, la llibertat, la capacitat de decidir, la força de l'enginy o la imaginació per a combatre la tirania i fer que triomfe la cordura en les relacions humanes.

Un altre aspecte motivador seria el d'aprofitar la claredat del text i les suggeridores il·lustracions, per tal d'adaptar els textos i escenificar passatges de la història, la història sencera o simplement fer representacions de mim.

## L'AUTORA

Ma. Dolors Pellicer i Sòria va nàixer el 1956 a Oliva (la Safor) i actualment viu a Pego. És mestra i membre actiu dels MRPs Collectiu de Mestres de La Safor i Escola d'Estiu Marina-Safor, on ha fet diversos cursos d'animació lectora. Professora dels cursos de Lingüística Valenciana i la seua Didàctica, ha publicat diversos articles al voltant de l'ensenyament. També forma part dels consells de redacció del Butlletí Informatiu del Collectiu de Mestres de la Safor i de la revista *Papers*. Com a escriptora de narracions infantils és autora, entre altres, de: *¡Xe, quins peus!*, *Tegolins i tegolines*, *Fil que penja...*, *Cul, culot*, *Rondalles de la marjal* i *La banda dels superbruts*, publicat per aquesta editorial el 1990.

## ELS ILLUSTRADORS

Josep Ferrer i Pérez és professor d'EGB i viu a Pego (la Marina Alta). Membre organitzador de l'Escola d'Estiu Marina-Safor, col·labora en el disseny i les il·lustracions del butlletí del Collectiu de Mestres de la Safor.

Xelo Garrigós i Pina (Pego, 1959) és llicenciada en Belles Arts i especialitzada en gravat. Ha realitzat diverses exposicions individuals i col·lectives i és autora de nombrosos cartells, logotips i anagrames.

Josep Ferrer i Xelo Garrigós treballen en equip i han il·lustrat conjuntament diversos llibres infantils entre els que es troben, a més d'*El xiquet de cotó en pèl*, *Tegolins i tegolines*, *¡Xe, quins peus!*, *Cul, culot*, *Rondalles de la marjal* i *Un elefant sota el llit*.

## SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Si es pretén que la lectura siga una activitat lúdica, divertida i interessant, no s'ha de relacionar sempre, i necessàriament, amb una llista més o menys llarga de treballs obligatoris per a l'alumne, ni s'ha de pretendre que la lectura siga, per ella mateixa, l'excusa per a repassar una sèrie d'objectius de l'àrea de llengua. És per això que les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció van separades del llibre de lectura, deixant sempre oberta la possibilitat del seu ús a la decisió del mestre o la mestra.

Encara que les propostes han estat confeccionades basant-se en el currículum escolar del segon cicle d'educació primària, fóra convenient triar d'entre els exercicis i jocs proposats els més adequats al nivell, les necessitats i els gustos dels alumnes de la classe. Per les mateixes raons, les propostes de treball són ampliables o modificables en qualsevol dels seus aspectes.

Per tal que les propostes de treball resulten divertides i instructives alhora, l'activitat número u pot presentar-se als alumnes com un joc i també ens servirà per a comprovar el nivell de comprensió del text. No hi ha preguntes de comprensió lectora a la manera tradicional, perquè són senzilles de realitzar pel mestre o la mestra, que també pot optar per formular-les oralment. Una altra activitat adient per a facilitar la comprensió de les frases fetes que apareixen en el llibre és demanar a l'alumne que emparelle cada expressió amb la seua explicació, i perquè aquestes expressions no estiguen deslligades del seu context, els alumnes han de marcar les frases fetes que lliguen, i així, en realitzar l'exercici número quatre es pot rellegir el paràgraf d'on ha estat extreta l'expressió.

En les propostes de treball també es tenen en compte altres aspectes de l'àrea de llenguatge com l'expressió escrita (narració curta i diàleg), l'adjectivació, les definicions, l'ordenació de les frases..., sempre sense abusar d'aquest tipus d'exercicis, ja que la lectura, per si mateixa, és una activitat instructiva i no necessita ni exercicis, ni resums, ni fitxes que la completen.

Un altre joc que també agrada a xiquets i xiquetes d'aquestes edats és xifrar i desxifrar enigmes i missatges secrets (les granotes de secà ens serveixen d'excusa en *El xiquet de cotó en pèl*). El procés d'elaboració és prou senzill i es poden aprofitar recursos tant de llengua com de matemàtica. Per tal de codificar un missatge, proposarem als alumnes que inventen un nou alfabet (es proposa a la classe o per equips, per facilitar-ne la participació). Després, s'ha de pensar quina frase o missatge es vol codificar i es canvia cada lletra pel nou alfabet, que poden ser lletres, dibuixos, operacions matemàtiques, etc. Una vegada codificats els textos, s'intercanvien entre els diferents equips de la classe i es resolen. Un exemple d'aquesta activitat, que ens servirà d'orientació, és l'exercici número dotze de les nostres propostes de treball.





PROPOSTES DE TREBALL\*  
(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

\* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen les presents *propostes*.

## A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:.....  
AUTORA:.....  
ILLUSTRADORA.....  
EDICIONS BROMERA.....  
COLLECCIÓ:..... Núm.:.....

1. El conte que acabes de llegir es podria dividir en quatre parts:



1. Els pares de l'Albert decideixen tindre'l.
2. Albert es cria dins d'una campana de vidre.
3. Elena busca una solució a la malaltia d'Albert.
4. Albert es cura i no es vol casar.




Numera aquests quatre fragments de la història segons la part a què corresponguen.



- «Elena va consultar els seus companys del conjunt, i també les persones més velles i sàvies del poble, per si havien conegut algun cas semblant al del xiquet de cotó en pèl.»
- «—I aquesta preciositat de terres que tenim, ¿qui les heretarà quan tu i jo ens n'anem a l'altre barri?»
- «Braç per ací, cama per allà, fins que en un dels bots que va fer topà contra els sostre de la campana i la va trencar.»
- «Amb el temps, les quimeres del matrimoni, en lloc de minvar, creixien. Ara estaven més preocupats que mai per la salut del seu fill.»

## B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Completa-ho escrivint al costat de cada dibuix el nom o substantiu corresponent.

Al cap de set dies de fer camí, Elena veu una   
..... a dalt d'una 

Les  ..... eren grogues. Tenia una   
..... alta fins a les 

Quan hi va arribar, Elena va baixar de la   
..... i va tocar a la 

2. Dibuixa l'Albert dins la seua campana de vidre.

3. Escriu, davant de cada definició, la paraula adequada. Tria-les entre les següents:

*Pediatre*

*Estafar*

*Llépol*

*Heretar*

- .....:enganyar una persona per robar-la.  
.....:rebre els diners i les propietats d'una altra persona que s'ha mort.  
.....:metge que s'ocupa de les malalties dels xiquets i les xiquetes.  
.....:persona a qui agraden molt les coses dolces.

4. En el somni d'Elena apareixen dues granotes de secà. Explica com va ser el teu últim somni.

.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

5. Fes mímica. Representa als teus companys les següents situacions:

Arrancar la moto.

Tocar la guitarra, cantar i ballar.

Plorar.

6. Emparella cada frase feta amb l'explicació que cregues més convenient, escriu dins dels parèntesis el número corresponent.

No fer un brot (      ).

Buscar tres peus al gat (      ).

No tenir pèls en la llengua (      ).

En un tres i no res (      ).

Fer cavalls de qualsevol puça (      ).

1. Complicar les coses.

2. Molt ràpidament.

3. No tindre ganes de treballar.

4. Que tot el que pensa ho diu.

5. Donar a un fet més importància de la que té.

7. Sabent que un embaràs dura nou mesos, ¿en quin mes naixerà Albert si Serafina es queda embarassada en?:

— Octubre: el xiquet naixerà en el mes de .....

— Març: .....

— Juny: .....

8. Elena va buscant remeis per a la malaltia d'Albert. Busca tu en aquesta sopa de lletres el nom de cinc plantes aromàtiques que serveixen per a curar algunes malalties.

A	L	L	I	M	A	M	A	C
B	L	O	M	N	R	U	R	I
I	O	P	R	O	A	I	C	O
Q	I	O	C	R	I	M	A	R
S	L	M	E	N	T	A	O	T
E	O	A	Q	A	S	P	R	R
U	P	T	I	M	O	N	E	T
S	F	I	V	E	L	O	T	I

9. Amb les lletres d'una paraula es poden formar altres paraules diferents. Fixa't en l'exemple i fes tu el mateix.

GRANOTES: gra, notes, grates, rates...

INFERMERES: .....

ENCOLOMAVEN: .....

TÓMBOLA: .....

10. La població on para Elena a posar gasolina a la moto és: «Una vila molt llunyana on sembla que la Terra acabe i que darrere no hi haja res». Escribe tres adjectius que descriuen com devien ser aquestes ciutats:

ACINOPASSARRÉS .....

SEMPREPLOU .....

VILAFLORIDA .....

BENIFUMFA .....

11. La il·lustració de la pàgina 13 mostra Serafina i Pepí molt enfadats. ¿Què creus que es diuen? Escriu-ho en forma de diàleg.

.....

.....

.....

.....

.....

12. En la il·lustració de la pàgina 9, Albert apareix jugant a pilota. Escriu cinc jocs que es puguin jugar amb una pilota.

.....

.....

.....

.....

.....

13. Els verbs emmarcats s'han desordenat. Ordena'ls unint-los a la frase corresponent.

Després posa'ls com vulgues i fes frases disbaratades amb els teus companys de classe.

Si vols que	treballe,	posa'm gasolina a la moto.
	em cure,	toca la guitarra.
	córrega,	fes-me pessigolles.
	cante,	trau-me de la campana de vidre.
	em case,	espera't assegut.
	riga,	dona'm faena.

14. Resol les operacions indicades i així obtindràs el valor de cada lletra. Substitueix els números per la lletra corresponent i trobaràs el missatge que les granotes de secà et volen fer saber:

A = 16:16  
 E = 16:8  
 L = 230:10  
 O = 48:8  
 S = 0:6

C = 72:8  
 G = 150:10  
 M = 40:5  
 Q = 450:10  
 U = 25:5

D = 130:10  
 I = 12:4  
 N = 35:5  
 R = 730:10  
 X = 12:3

$\frac{\quad}{2}$   $\frac{\quad}{23}$        $\frac{\quad}{4}$   $\frac{\quad}{3}$   $\frac{\quad}{9}$   $\frac{\quad}{6}$   $\frac{\quad}{7}$        $\frac{\quad}{2}$   $\frac{\quad}{0}$

$\frac{\quad}{13}$   $\frac{\quad}{3}$   $\frac{\quad}{5}$        $\frac{\quad}{8}$   $\frac{\quad}{3}$   $\frac{\quad}{45}$   $\frac{\quad}{5}$   $\frac{\quad}{2}$   $\frac{\quad}{23}$

$\frac{\quad}{3}$        $\frac{\quad}{2}$   $\frac{\quad}{0}$

$\frac{\quad}{15}$   $\frac{\quad}{1}$   $\frac{\quad}{0}$   $\frac{\quad}{6}$   $\frac{\quad}{23}$   $\frac{\quad}{3}$   $\frac{\quad}{7}$   $\frac{\quad}{2}$   $\frac{\quad}{73}$

